

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Maaeluministri 3. märtsi 2020. a määruse nr 13 „Jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetus“ muutmine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „Maaeluministri 3. märtsi 2020. a määruse nr 13 „Jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetus“ muutmine“ kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel.

Kehtivat määrust muudetakse seoses õiguskantsleri tõstatatud küsimustega. Õiguskantsler palus Maaeluministeeriumilt täpsemaid selgitusi peamiselt kahes küsimuses. Esimene küsimus puudutas taotleja käitlemisettevõttele kehtestatud riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse kandmise nõuet: mis põhjusel peab määruse § 4 lõike 2 kohaselt olema taotleja käitlemisettevõtte kantud riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse just 1. oktoobri 2019. a seisuga. Teine küsimus seisnes selles, mis põhjusel eelistatakse jahiulukite käitlemiskoha investeringute tegemisel Eesti Jahimeeste Seltsi liikmeid. Esitatud küsimustest lähtuvalt tehakse määruses selguse huvides vajalikud muudatused. Lisaks muudetakse määruses nõuet, mille kohaselt ei tohi taotleja ja hinnapakkuja olla omavahel seotud. Kui taotleja või hinnapakkuja on mittetulundusühing või tulundusühistu, siis nende ühingu liikmete seotust edaspidi ei kontrollita, küll aga kontrollitakse endiselt juhtorgani liikmete seotust. Kehtiva määruse kohaselt on välistatud taotleja ja hinnapakkuja ning nende liikmete omavahelised tehingud. Kuna jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetuse (edaspidi *toetus*) taotluste vastuvõtmine on kavandatud käesoleva aasta juuli keskpaika, siis on praegu just õige aeg määrust muuta, et vajalikud muudatused saaksid enne taotlusvooru algust ka jõustuda.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna loomatervise ja -heaolu büroo peaspetsialist Ülle Pau (625 6256, ylle.pau@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 asendatakse määruse § 4 lõikes 2 tekstiosa „1. oktoobriks 2019“ sõnadega „hiljemalt taotluse esitamise tähtaja esimeseks päevaks“, mille kohaselt võib toetatava tegevuse elluviimiseks investeringu teha kütitud uluki esmatootmise või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemise ettevõttesse, mille kohta on andmed kantud hiljemalt taotluse esitamise tähtaja esimeseks päevaks riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse.

Eelnõu kohaselt muudetakse riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse kandmise tähtpäeva nõuet seetõttu, et nõue olla nimetatud registris registreeritud eelmise aasta oktoobrist ei taga sel viisil taotlejate võrdset kohtlemist. Õiguskantslerile jäi arusaamatuks, mis põhjusel on käitlemisettevõttele seatud toetuse saamise tingimuseks registrisse kandmise kuupäevaks just 1. oktoober 2019, eelistades sellega nende taotlejate käitlemisettevõtteid, kes on nimetatud kuupäevaks registrisse registreeritud. Seega võib edaspidi teha investeringu käitlemisettevõttesse, mille kohta on kantud andmed riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse hiljemalt taotluse esitamise tähtaja esimeseks päevaks ehk taotlusvooru avanemise kuupäevaks.

Eelnõu punktiga 2 jäetakse määruse § 7 lõikest 10 välja tekstiosa „, liige“. Määruse § 7 lõikes 10 on sätestatud nõue, mille kohaselt ei tohi taotleja ja hinnapakkuja olla omavahel seotud. Eelnõuga muudetakse seda nõuet selliselt, et kui taotleja või hinnapakkuja on mittetulundusühing või tulundusühistu, siis edaspidi nende ühingu liikmete seotust ei kontrollita. Endiselt kontrollitakse juhtorgani liikmete seotust. Seega kehtiva määrusega võrreldes on eelnõu kohaselt lubatud taotleja ja hinnapakkuja ning nende liikmete omavahelised tehingud. Seda põhjusel, et jahindusorganisatsioon ühendab endas ühiste jahinduslike ja loodussõbralike mitte majanduslike huvidega isikuid, jahimehi, kes tegutsevad igasugustel elualadel ehk nende põhiline tegevusala on seotud muu valdkonnaga, mis ei tohiks kaasa tuua taotleja liikmeka seotud hinnapakumustes kulude mõistlikkuse ülepaisutamist. Arvestades ka, et antava toetuse suurus on võrreldes teiste investeeringutoetustega väike, ei ole vajadust välistada selle toetuse puhul taotleja ja hinnapakkuja ning nende liikmete omavahelisi tehinguid. Vastupidi, kui sellised tehingud välistada, võib muutuda keeruliseks saada turutingimustele vastavaid pakkumusi, sest nii ehitusettevõtjad kui ka seadme tarnijad võivad kuuluda jahiseltsi. Eeltoodust lähtudes on selle nõude muutmise põhjendatud ja edaspidi võivad hinnapakumusi esitada nii mittetulundusühingu kui ka tulundusühistu liikmed oma tavapärase majandustegevuse raames.

Eelnõu punktiga 3 kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses, sest kehtiva määruse lisast jäetakse välja hindamiskriteerium 4, mille kohaselt arvestatakse taotleja osalust jahindusorganisatsioonis. Selle hindamiskriteeriumi alusel eelistatakse taotlejat, kes kuulub jahindusorganisatsiooni, kellel on haldusleping jahiseaduse § 10 lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks. Nimetatud haldusleping on sõlmitud Eesti Jahimeeste Seltsiga, järelikult on selle hindamiskriteeriumi eesmärk eelistada üksnes Eesti Jahimeeste Seltsi liikmeid, kellele antakse seltsi kuulumise eest hindepunkte. Seetõttu ei saa selle kriteeriumi eest hindepunkte need taotlejad, kes on mõne muu jahindusorganisatsiooni liikmed, ja seega ei ole nende jaoks tagatud võrdset võimalust toetuse saamiseks. Lisaks, kui anda hindepunktid vaid Eesti Jahimeeste Seltsi kuulumise eest, siis suunatakse taotlejad kuuluma ainult sinna ja neil ei ole enam vabadust ega ka soovi kuuluda mõnda teise jahindusorganisatsiooni. Sellega võib mõjutada isikute ühinemisvabadust – isiku õigust ise vabalt valida, millisesse jahindusorganisatsiooni ta kuuluda soovib. Siinjuures on tekkinud küsimus, mille poolest erinevad teistesse jahindusorganisatsioonidesse kuuluvad taotlejad Eesti Jahimeeste Seltsi kuuluvatest taotlejatest – täpsemalt, mis põhjusel eelistatakse jahiulukite käitlemiskoha investeeringute tegemisel konkreetsele jahindusorganisatsiooni kuuluvaid käitlejaid. Mõjuvaks põhjuseks ei saa olla see, et tegemist on Eesti suurima jahimehi ühendava organisatsiooniga ning seetõttu on tema liikmed tõenäolisemalt aktiivsemad ja hoolsamad kui mõne teise jahindusorganisatsiooni liikmed. Nimelt on asjakohastest õigusaktidest tulenevalt nii sigade Aafrika katku (SAK) tõrjumise kui ka bioohutuse ja hügieeninõuete täitmine kohustuslik kõikidele jahisaaduste käitlejatele olenemata nende kuulumisest Eesti Jahimeeste Seltsi või mitte.

Arvestades eespool toodut on seega põhjendamata eelistada Eesti Jahimeeste Seltsi liikmeid teiste jahindusorganisatsioonide liikmetele. Sel põhjusel jäetakse määruse lisa esitatud hindamiskriteeriumide hulgast välja kriteerium, mille sisuks on nende taotlejate eelistamine, kes on Eesti Jahimeeste Seltsi liikmed, et oleks tagatud kõigi taotlejate võrdne kohtlemine. Selle muudatuse tõttu väheneb ka maksimaalne hindepunktide kogusumma ning eelnõu kohaselt on võimalik saada kokku üheksa hindepunkti.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu muudatused ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrusel puudub oluline sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju. Samuti puudub oluline mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, kohaliku omavalitsuse korraldusele, regionaalarengule,

looduskeskkonnale ja majandusele. Eelnimetatud mõju ulatus, sagedus ja ebasoovitava mõju avaldumise risk on väike.

Muudatustel on positiivne mõju taotlejatele, sest edaspidi on kõigile taotlejatele tagatud võrdne võimalus toetuse saamiseks, mis omakorda võimaldab kasutada toetusraha parimal viisil, saavutades seeläbi toetuse eesmärgid. Muudatus tagab ka parema õigusselguse määruse rakendamisel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile.

Keskkonnaministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi. Kuna Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu esitati arvamuse andmiseks Eesti Jahimeeste Seltsile, Veterinaar- ja Toiduametile ning Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile, kes ei esitanud eelnõu kohta ettepanekuid ega märkusi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Saron
Kantsler